

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансовий ринок»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	072 Фінанси, банківська справа та страхування ОП Фінанси, банківська справа та страхування
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс, семестр	4 курс 7 семестр
Трудомісткість	105 год, 3,5 кредитів
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника(ів)	Бразник Людмила Василівна, к.е.н., доцент, liudmyla.brazhnyk@pdau.edu.ua , (0532) 56-50-03, https://www.pdau.edu.ua/people/brazhnyk-lyudmyla-vasylivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	сформувати у майбутніх фахівців з фінансів знання суті та механізму функціонування фінансового ринку; закладення теоретичної та методологічної бази, яка необхідна для володіння практикою використання фінансових інструментів; сформувати теоретичних і практичних знань з основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин; надати знань щодо діяльності основних учасників фінансового ринку: інвесторів, емітентів та фінансових посередників; вивчити основних різновидів об'єктів фінансового ринку – фінансових інструментів та їх характеристик, а також оцінювання їх інвестиційних властивостей.
Компетентності	загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. спеціальні (фахові): СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК03. Здатність до діагностики стану

фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність володіти організаційними аспектами діяльності фінансових посередників в розрізі страхових послуг, банківських та інвестиційних операцій.

СК13. Здатність планувати економічні процеси в сфері грошових, фінансових і кредитних відносин обґрунтовувати альтернативи прийняття управлінських рішень за всіма видами фінансової діяльності та рівнями фінансової безпеки.

Результати навчання

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти при визначенні оптимального вирішення податково-бюджетних, митних та фінансово-посередницьких проблем.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням світового досвіду.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових

	<p>процесів.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (вправи). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод пізнавальної гри, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самооцінювання, самоаналіз).</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.</p> <p>Тема 2. Регулювання фінансового ринку.</p> <p>Тема 3. Фінансові посередники.</p> <p>Тема 4. Процентні ставки та їх структура.</p> <p>Тема 5. Ризик і ціна капіталу.</p> <p>Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів.</p> <p>Тема 7. Ринок пайових цінних паперів.</p> <p>Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів.</p> <p>Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.</p> <p>Тема 10. Валютний ринок.</p> <p>Тема 11. Фондова біржа та біржові операції.</p>

Стратегія оцінювання результатів навчання

Назва теми	Схема нарахування балів з навчальної дисципліни					Разом
	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (виконання вправ)	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	Контрольна робота	
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.	2		2			4
Тема 2. Регулювання фінансового ринку.	2	2	2			6
Тема 3. Фінансові посередники.	2		2			4
Тема 4. Процентні ставки та їх структура.	2	2	2			6
Тема 5. Ризик і ціна капіталу.	2	2	2			6
Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів.	2	2	2			6
Тема 7. Ринок пайових цінних паперів.	2	2	2			6
Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів.	2		2			4
Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.	2	2	2			6
Тема 10. Валютний ринок.	2		2			4
Тема 11. Фондова біржа та біржові операції.	2	2	2			6
Підготовка реферату				5		5
Контрольна робота					17	17
Всього	22	14	22	5	17	80
Екзамен						20
Разом						100

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на занятті, то він повинен відпрацювати пропущений матеріал та отримати за нього бали передбачені робочою програмою. Відпрацювати пропущені заняття здобувач повинен відповідно форми завдань, що були пропущені. У випадку якщо студент був відсутній на занятті або ж має індивідуальний графік навчання, то виконані завдання згідно встановлених строків потрібно надіслати викладачу або на корпоративну пошту або на платформу LMS Moodle.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті якщо ці результати отримані перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального

	навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Історія фінансів та фінансової науки, Страхування, Фінанси, Банківські операції, Інвестування, Фінансовий аналіз, Економічна теорія, Гроші та кредит
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	презентація
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Харків: «Діса плюс», 2020. 312 с. 2. Фінансовий ринок: навч. посіб. / за заг. ред. Арутюнян С.С. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2018. 484 с. 3. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бражник Л. В. Державний борг України: процес формування та методи управління. <i>Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України.</i> 2018. Вип. 4. С. 64-68. URL: https://instzak.com/index.php/journal/issue/view/49. 2. Бражник Л. В. Зовнішній державний борг України: тенденції та взаємозв'язок з економічним розвитком. <i>Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України.</i> 2020. Вип. 1. С. 99-105. URL: https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1779/1661. 3. Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Боргова проблема та економічна безпека країни. <i>Причорноморські економічні студії.</i> 2018. Вип. 26. С. 84-87. URL: http://www.bses.in.ua/uk/26-2018. 4. Бражник Л.В. Інвестиційні процеси в економіці України. <i>Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України.</i> 2020. Вип. 4. С. 140-146. URL: https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1839/1718. 5. Бражник Л.В., Дорошенко О.О. Діяльність інститутів спільного інвестування в Україні. <i>Інфраструктура ринку.</i> 2020. Вип. 42. URL: http://www.market-infr.od.ua/uk/42-2020. 6. Дроботя Я. А., Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Диджиталізовані інновації банківського бізнесу. <i>Економіка та суспільство.</i> 2021. Випуск 23. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-15

7. Коваленко Ю. М., Коваль І. А., Близненко Є. О. Вплив моделі сектору фінансових корпорацій і ринку цінних паперів на інвестиційні процеси в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 2 (22). С. 98–118.

8. Методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий ринок» / Бражник Л.В. Полтава: ПДАА, 2019. 94 с.

9. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» / Л.В. Бражник. Полтава, ПДАА, 2020. 28 с.

10. Навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий ринок» для здобувачів вищої освіти очної та заочної форм навчання / Бражник Л.В. Полтава: ПДАА, 2020. 115 с.

11. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 309 с.

Рік введення

2023